

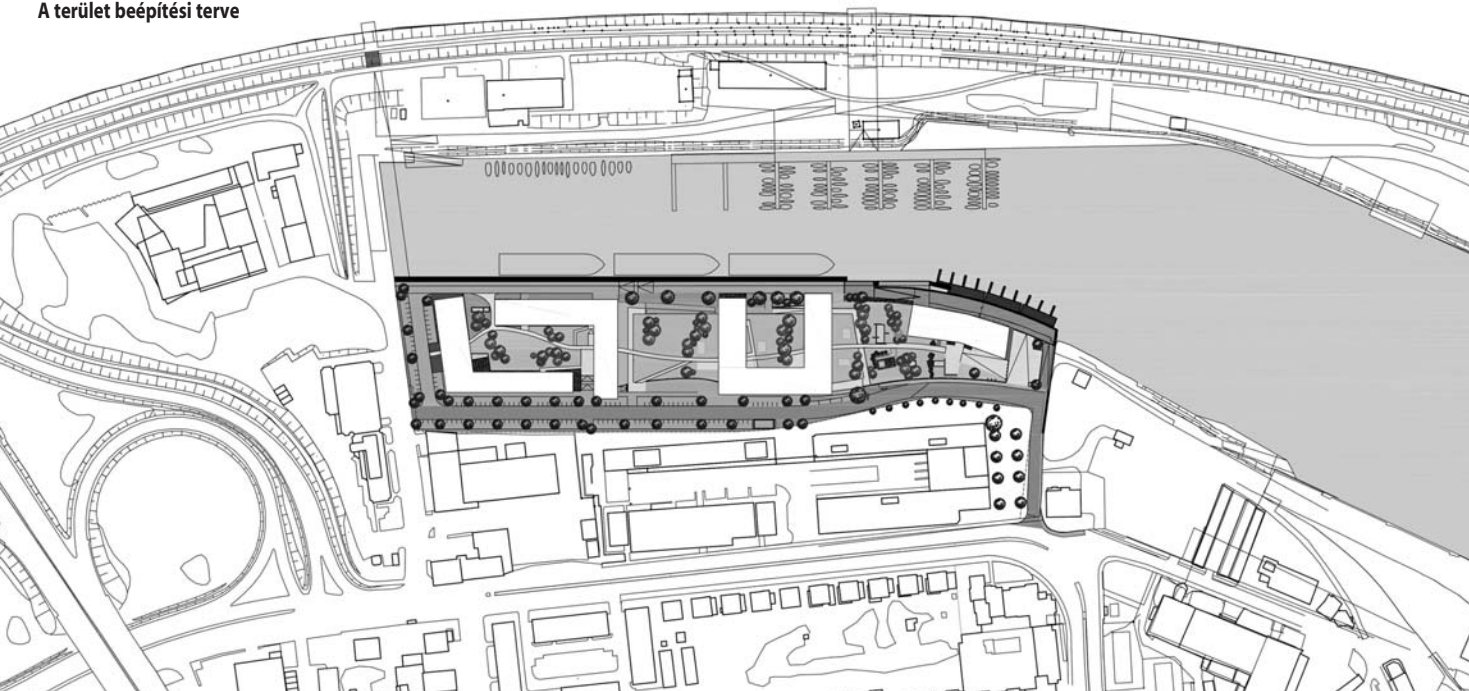

A tömegek kiemelésével eltérő
minőségű külső terek alakultak ki
a beépítésben

HAJÓVAL HAZAÉRKEZNI: TÁRSASHÁZAK A DUNA PARTJÁN

Winterhafen „Téli kikötő” lakóterület fejlesztése, Linz, Ausztria

A terület beépítési terve

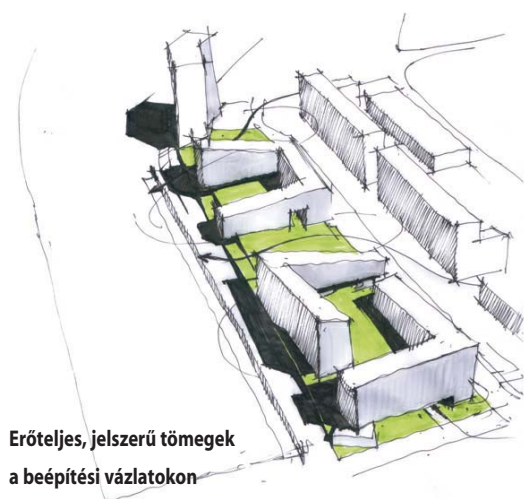

gát a Duna közelségével, azonban ezeknél a beépítések-nél a lakók vízzel való kapcsolata gyakran nem több a vízpart látványánál. [2]

Linz város korábbi téli kikötője, a Winterhafen lakóterület fejlesztése egy új típusú, élőbb ember-víz kapcsolat lehetőségét veti fel. A terület funkcióvesztése miatt a vá-

A beépítés madártávlatból

Az épületek jelként való viselkedését a tükröződés is hangsúlyozza

**Erőteljes, jelszerű tömegek
a beépítési vázlatokon**

Amikor egy folyóparti településről beszélünk, óhatatlanul egy nyüzsgő, élettel teli vízpart képét látjuk magunk előtt. Elképzeljük a különböző típusú közterületeket, melyek biztosítják a városi zajból való kikapcsolódás és a vízzel való összekapcsolódás lehetőségét. Ilyen vízparti területfejlesztésre számtalan pozitív mintát találhatunk Európában: például a hamburgi HafenCity hatalmas multifunkcionális Elba-parti beépítését. [1] Azonban ha jobban belegondolunk és megnézzük például a budapesti helyzetet, gyorsan fel kell ébrednünk: a Duna menti területek hasznosítása alulmarad, mintha annak pozitívumai nem lennének egyértelműek. Ismeretes, hogy a fővárosban több fejlesztés alatt álló lakópark hirdeti ma-

Az épületek között
különböző minőségű
közterületek
helyezkednek el

Irodalom / References

- [1] Bruns-Berentelg, Jürgen: „Hafencity Hamburg – Identity, sustainability and urbanity”, *HafenCity discussion paper*, No 3, Hamburg 2014.
- [2] Garay, Márton – Benkő, Melinda: „Between Waterway and Railway – Industry along the Danube Riverside in Budapest”, *Periodica Polytechnica Architecture*, Vol 45, No 2 (2014), pp 53-58, DOI: <<https://doi.org/10.3311/PPar.7554>> [utolsó belépés: 2019-05-13].
- [3] Hohensinn Architektur [honlap], hozzáférhető: <<http://www.hohensinn-architektur.at/project/winterhafen-linz/>> [utolsó belépés: 2019-05-13].
- [4] Linz Winter Harbour – Living on the Danube – World-architects [blog], hozzáférhető: <<https://www.world-architects.com/en/>> [utolsó belépés: 2019-05-13].

rosvezetés már 2003-ban döntött a Duna-part belváros-hoz közelebb eső, üresen álló telkeinek hasznosításáról. Tervpályázatot írtak ki, amely az egész téli kikötői partszakasz megújítását magában foglalta. A cél egy vegyes funkciójú új városrész létrehozása volt a jól működő technológiai központ (Techcenter) és a vízpart között. A pályázat lefolytatását és további vizsgálatok elvégzését követően a teljes kikötői terület beépítésének fejlesztését ütemezték. Ennek első szakasza a Hohensinn Architektur iroda terveinek megfelelően 2014-ben megvalósult négy épületegységből álló fejlesztés.

A vízparton elhelyezkedő beépítés egyszerű formákból áll: két L alakú, egy U alakú lakóépület és egy egyszerű vonalú irodaház alkotják. A határozott, egységes karakterű tömegek szoborként állnak a víz partján, a jel szerepét is betöltve az új fejlesztési területen. A szoborszerűséget erősíti az egység kiemelése a „fedélzetre”, az alatta húzóódó földszinti területen garázsok, üzletek és egyéb publikus funkciók kaptak helyet. Ezt a szintet átlátások és átjárások kötik össze a felette elhelyezkedő fedetlen közterületekkel és zöldfelületekkel. A köztéri fedett-nyitott terek típusait színesítik az irodaépület átjárható árkdjai, nyitott teraszai és átlátható üvegfelületei. Kisebb mértékű a nyitás a lakófunkciójú épületek alsó szintjein,

melyek homlokzati kialakításában a sávós homlokzatburkolat és a nyílások rendszere zárt egységet tükröznek. Ezt a rendet kívánják oldani az alsó szintek tömegének töredezett megszakításai és a felső szint nagyvonalú ferde levágása.

A három lakóépület tömegformálását és téri kialakítását az élhetőség mellett a Dunával való közvetett kapcsolat határozta meg. Az épületek mélységének méretét a két irányból való bevilágíthatóság és átszellőztethetőség adta. A lakások a középfolyosós és a fogatolt közlekedők vegyítésével létrehozott rendszerben helyezkednek el, biztosítva ezzel a lakóegységek kényelmes megközelíthetőségét. Minden lakáshoz tartozik egy belső, védett terasz és egy – az épülettömegeből kiálló – erkély is, amelyeket eltolható üvegfal választ el egymástól, lehetővé téve a terasz egy részének téliesítését, vagy akár a teljes terület nyitva tartását. Ezzel a megoldással lehetőség nyílik lakóegységenként reagálni a vízparti területeken jellemző szélsőséges időjárási viszonyokra. [3]

A lakók vízparttal való közvetlen kapcsolatát egyrészt a lakásokhoz vásárolható vagy bérelhető, a part mentén végig elhelyezett hajókikötők képezik. Ezek mindennapos használatával a Duna hasznos közlekedési felületté válik, így nem csak látványelemként szolgál a lakóépüle-

tek előtt. A beépítés nyugati végén, a tágas közterületekhez kapcsolódóan egy nagyméretű, vízre futó stég kapott helyet, melynek használata teljesen nyitott a város-lakók számára. [4]

A beépítés erőssége a vízzel való kapcsolat lehetőségeinek több léptékben és eltérő módszerekkel való kihasználása. A beépítés módja és elemei illeszkednek a vízparthoz, az épületek tükröződése hangsúlyozza ezt a kapcsolatot és erősíti a jelként való működést. Emellett a lakásokat, azok lakóit és a városiakat számtalan téri szituációval hozza közelebb a vízhez. Remélhetőleg ez a projekt jó példaként szolgálhat a jövőbeli budapesti vagy egyéb Duna-parti lakóparkfejlesztéseknek, és a linzi lakóterületen alkalmazott módszerek közül egy-kettő viszaköszön majd a hazai vízparti lakóépület-tervezések során.

Babos Annamária

A lakóépületek homlokzata zárt rendszert mutat

A Duna túloldaláról látszanak a házak előtt parkoló hajók

Építész: Josef Hohensinn
(Hohensinn Architektur)

Beruházó: BCL – Bürocenter Linz
Errichtungs- und
VerwaltungsgmbH

Rajzok: Hohensinn Architektur

Fotók: Mark Sengsbratl
Architekturfotografie

A b s t r a c t s

BENKŐ, Melinda – SZABÓ, Árpád: A DANUBE HISTORY IN BUDAPEST

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 10-17, DOI:10.33268/Met.2019.3.1

FUTURE AWARENESS IN THE DEVELOPMENT OF GRAPHISOFT PARK, ÓBUDA, HUNGARY

Graphisoft Park in Budapest is a spinoff project implemented by the software development company that created the world leading architectural design software, ArchiCAD®. The article summarises the step-by-step development process of the business park and the related university campus situated on the site of a former Gasworks. The transformation of the industrial zone on the Danube demonstrates a unique example of private real estate development implemented during the last decades. Originally the park was oriented towards the river, later its development continued at areas further away from the water and by now it communicates intensively with the adjoining urban context. Its buildings and landscaped spaces present high quality contemporary Hungarian architecture. Its atmosphere is deeply rooted in the built and natural heritage of the site. Focusing on urban design, the paper reveals the future awareness of the story of the Graphisoft Park started in 1996.

PERÉNYI, Flóra – VÖRÖS, Tamás: MODERATE MATCHING

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 18-21, DOI:10.33268/Met.2019.3.2

VIADONAU ADMINISTRATION BUILDING, ASCHACH, AUSTRIA

ARCHITECTS: DIETRICH UNTERTRIFALLER

The new Viadonau office building floats on the Danube shore as an extension to the longitudinal centre of Aschach. The linear, one-storey house fits naturally into the existing ensemble on the banks of the Danube and follows the established morphology – yet it can redefine the environment and give it a new identity with its lightweight timber facade design. The modest and well-proportioned spatial design together with a high level of craftsmanship results an exemplary architectural solution.

BABOS, Annamária: HOME BY BOAT

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 22-25, DOI:10.33268/Met.2019.3.3

APARTMENT BUILDINGS ON THE DANUBE

ARCHITECT: JOSEF HOHENSINN (HOHENSINN ARCHITEKTUR)

How to make contact between the water and inhabitants? The development of Winter Harbour is a good example of developments on the bank of river. The idea of the design and the approach of urban development are easily recognisable: between the Danube and the existing office buildings, four large sculptural buildings are positioned. Their sculptural design creates an easily recognisable identity for this area. The buildings stand upon a site which is differentiated in appearance according to function, much like a game board, the "shipboard" includes garage spaces and public functions. Public and semi-public spaces are created, by the use of arcades, and the site is fragmented by ramps and green areas. These landscaping tools, the shaping of facades and the general planning concept enhance the quality of the development for both the inhabitants and the office workers alike, establishing various links to the Danube.

FENES, Tamás – NEMETH, Adám: WITHOUT THE NEED FOR CONTINUITY

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 26-29, DOI:10.33268/Met.2019.3.4

ZUCKERMANDEL DISTRICT DEVELOPMENT, BRATISLAVA, SLOVAKIA

ARCHITECTS: BOUDA MASÁR

Since the millennium, a number of new large-scale developments have sprung up along the waterfront areas of Bratislava, resulting in the rapid transformation of the cityscape. The last of these projects, the Zuckerman del mixed use development was built on the site of a historical suburb demolished during the post-war period, in a prominent location between the Castle Hill and the Danube. The article reviews the project and reaches the conclusion that although the process of reintegrating unused areas into the urban fabric is a positive trend, the Zuckerman del development represents a missed opportunity to recreate a genuine urban neighbourhood in the centre of the city.

SZABÓ, Árpád – KLANICZAY, János: ON THE BORDER OF CITY AND NATURE

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 30-33, DOI:10.33268/Met.2019.3.5

ARKABARKA HOSTEL, BELGRADE, SERBIA

ARCHITECTS: AKRITIDOU, GRBIC and PANANASTASIOU

The city of Belgrade has a strong connection to the rivers Sava and Danube and unlike most cities developed in the socialist period its riverbanks have been reserved for pedestrian and recreational use. Since the 1960's spontaneous bottom-up constructions started to appear, floating structures on the rivers, next to the historically symbolic Friendship park. These informal and unregulated buildings did not disrupt nature, nor did they occupy valuable land, so they were allowed to exist, gradually creating the tourist attraction that today defines the riverbanks of the city. Among the floating houses are a number of hostels, out of which the most interesting architectural piece is

Arkabara. The building has been constantly developed since its foundation in 2006, always adapting to the needs of the visitors, creating a new tourist and recreational opportunity between the urban and the natural landscape.

FONYÓDI, Mariann: DANUBE SEASON

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 34-37, DOI:10.33268/Met.2019.3.6

TEMPORARY COMMUNITY SPACES ON THE DANUBE

Temporary, interim uses and elements are important parts of the riverbank's social image and use pattern. The article discusses how these types of development may occur, showing three examples of how they can adapt to changes found along the river and throughout the seasons, and what role individual architects can play in creating community spaces. Civil activities can not only bring freshness to the life of a city, but the processes can test the tolerance of the city regarding transformation of the Danube as an urban space.

HORY, Gergely: MAKING SPACE ABOVE THE DANUBE

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 38-41, DOI:10.33268/Met.2019.3.7

SPATIAL ANALYSIS OF ALTERNATIVE USES ON LIBERTY BRIDGE, BUDAPEST, HUNGARY

In recent years alternative community uses have appeared on the Liberty Bridge both spontaneously and in pre-planned form. The article investigates this phenomenon from its spatial aspect and demonstrates the various stages of urban development encountered during informal events and organised programmes that create a space with that has a unique identity.

BALLA, Regina: LIFE IN THE NEIGHBOURHOOD

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 42-45, DOI:10.33268/Met.2019.3.8

RESIDENTIAL DEVELOPMENTS ON THE DANUBE

The presence of natural waterways can play an important role in the regeneration of prefabricated housing estates. The water is one of the most important elements in urban design that can have a positive effect on comfort for its inhabitants. The redevelopment of the waterside can create significant new functions in respect of use and aesthetic. Due to the presence of a river these housing units are worth opening towards the Danube river as a source of liveability and practically in the neighbourhood. In Hungary more than 10 post-war neighbourhoods are located along the Danube and its branches. The potential of their positioning is increasingly being recognised as a positive factor.

SZABÓ, Julianna: HIDDEN HERITAGE

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 46-49, DOI:10.33268/Met.2019.3.9

HOLIDAY HOMES ALONG THE DANUBE

From the end of the 19th century until the Second World War, Budapest's agglomeration saw a boom in holiday villa-construction along the Danube which transformed the traditional rural nature of village development. What new values do these buildings represent? What lessons have they offered? How can we evaluate today the influences of this disappearing type of built heritage?

KISSFAZEKAS, Kornélia: "IT IS THE WATER RULES?"

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 50-53, DOI:10.33268/Met.2019.3.10

MORPHOLOGICAL CONSTANCIES AND CHANGES IN SMALL SETTLEMENTS OF THE DANUBE BEND

Along an approximately 40 km long area between Vác and Esztergom in the Danube Bend, small settlements line up quite sparsely on both sides of the Danube. Both in the past and the present, their relationship to the riverbanks has been strongly determined by the historical settlement structure and the traditional mode of plot development. Due to climate change, drastic shifts of the shoreline can be expected which may significantly alter the relationship of river front settlements and the landscape space of the Danube Bend to the riverbanks. One of the biggest challenges for the local governments will be to adopt sustainable scenarios for the future and invent optimal solutions to preserve riverside settlements in spite of the dynamic processes of climate change and their inherent consequences.

BALIZS, Dániel: FALSE REBUILDING

Citation: *Metszet*, Vol 10, No 3 (2019), pp 54-57, DOI:10.33268/Met.2019.3.11

QUESTIONING THE URBAN REGENERATION OF VUKOVAR, CROATIA

How can we rebuild a destroyed city near the Danube in Croatia? What can a city do to regain its former inhabitants and to make them to see itself again as a liveable place with good prospects? Create new buildings and functions, use cultural tools or strengthen community participation? From Vukovar's example we can learn a lot about these issues.